

22. 4. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sdělování autorských děl veřejnosti na internetu prostřednictvím techniky framingu a inline frame

Ve svém nedávném rozsudku ze dne 09.03.2021 se Soudní dvůr Evropské unie vyjádřil k předběžné otázce německého Spolkového soudního dvora ve věci C-392/19 - VG Bild-Kunst v. Stiftung Preußischer Kulturbesitz, týkající se sdělování díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES. Konkrétně se pak SDEU zabýval otázkou, zda v případě, kdy nositel práv přijal nebo požadoval opatření proti tzv. framingu, představuje vložení autorského díla touto technikou na internetové stránky třetí osoby zpřístupnění tohoto díla nové veřejnosti.

Zpřístupňování autorských děl na veřejně přístupných internetových stránkách je obzvláště v současné digitální době bezpochyby tématem stále aktuálním. Lze přitom předpokládat, že pokud nositel autorských práv zpřístupní svoje dílo na veřejně přístupných internetových stránkách, získá k tomuto dílu přístup neomezené množství osob - internetových uživatelů, a toto dílo tak může být dále šířeno (oprávněně či neoprávněně) různými technickými způsoby či postupy.

Jedním z těchto technických postupů je i technika označovaná jako *framing*, který spočívá ve vykreslení více HTML dokumentů na jedné internetové stránce současně. Použitím této techniky tak v obecné rovině dochází k rozdělení obrazovky uživatele do několika částí, z nichž každá může zobrazovat odlišný internetový zdroj nebo internetovou stránku, které se načítají prostřednictvím automatického hypertextového odkazu. Na části obrazovky tak může být zobrazena domovská internetová stránka a na druhé zdroj, nebo stránka, které pocházejí z jiných internetových stránek. Běžný internetový uživatel tak může velmi lehce nabýt dojem, že si ve svém internetovém prohlížeči prohlídí pouze jednu internetovou stránku, i když ve skutečnosti se mu zobrazují dvě nebo i více internetových stránek najednou, resp. že si prohlídí zdroj (autorské dílo) pocházející z jiné než prohlížené internetové stránky.^[1]

V důsledku uvedeného pak vyvstává otázka, zda případné zobrazení původních internetových stránek, nebo jejich částí (souborů) za použití techniky *framingu* na internetových stránkách třetí osoby představuje neoprávněný zásah do autorských práv jejich nositele, zejména pak v situaci, kdy tento již předtím předmětné dílo zveřejnil na veřejně přístupné internetové stránce.

Dosavadní judikatura SDEU

Před bližším seznámením se s novým rozhodnutím SDEU ve věci C-392/19 považujeme za účelné, si nejdříve alespoň v krátkosti přiblížit dosavadní judikaturu SDEU dopadající na problematiku framingu a sdělování autorského díla veřejnosti na internetu, a která s nedávným rozhodnutím SDEU úzce souvisí.

Rozsudek SDEU ve věci Nils Svenson a další v. Retriever Sverige AB

Předně lze zmínit zejména rozsudek SDEU ze dne 13.02.2014, sp. zn.: C-466/12 ve věci Nils Svenson a další v. Retriever Sverige AB.

Předmětem sporu byla žaloba skupiny novinářů, kteří zveřejňovali své články na internetové stránce *Göteborgs-Posten*. Tito novináři podali žalobu vůči společnosti *Retriever Sverige*, která byla provozovatelem internetových stránek, na kterých byli poskytovány zákazníkům (uživatelům těchto internetových stránek) seznamy internetových hypertextových odkazů na články zveřejněné na jiných internetových stránkách, mimo jiné i na články dotčených novinářů zveřejněné na stránce *Göteborgs-Posten*. Žalobci ve své žalobě tvrdili, že zákazníci žalovaného po kliknutí na hypertextový odkaz nepostřehnou, že jsou za účelem přístupu k předmětnému dílu přesměrováni na jinou internetovou stránku.

Po přezkoumání případu dospěl SDEU v této věci k závěru, že k tomu, aby se na techniku *framingu* vztahoval pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, je nezbytné, aby toto sdělování bylo určeno „nové“ veřejnosti, kterou nositelé autorských práv nebrali v potaz při udílení svolení k prvotnímu sdělení veřejnosti.^[2] Jinak řečeno, v daném případě by se muselo jednat o jinou veřejnost, než které novináři své články původně zpřístupnili.

Soud při rozhodnutí v této věci vycházel z logického předpokladu, že pokud žalobci, tj. novináři zveřejňovali své články na veřejně přístupných internetových stránkách, které nepodléhají žádnému omezujícímu opatření, museli tak brát v potaz skutečnost, že veřejností, které sdělují svá díla, jsou všichni potenciální návštěvníci této stránky a tedy i návštěvníci, kteří se na tuto stránku dostali prostřednictvím jiných zdrojů, včetně hypertextového odkazu žalovaného, jinými slovy v obecnosti řečeno všichni uživatelé internetu. Při neexistenci „nové“ veřejnosti pak svolení nositelů autorských práv k dalšímu sdělování touto technikou není vyžadováno. V tomto kontextu tak *framing* nelze dle soudu považovat za sdělování nové veřejnosti.

V této souvislosti je pak vhodné upozornit rovněž na další závěr SDEU v této věci, dle kterého by situace mohla být posuzována odlišně, umožňoval-li by hypertextový odkaz na stránkách žalovaného jeho zákazníkům obcházet omezující opatření, která byla na původní internetové stránce přijata, a to za účelem omezení přístupu veřejnosti k tomuto dílu (např. články toliko pro předplatitele dané internetové stránky, pro registrované uživatele atd.).

Za situace, kdy by tedy nositele práv omezili přístup ke svým dílům (např. uzamknutím jejich článků a umožněním přístupu k nim pouze registrovaným uživatelům po zaplacení předplatného atd.), bylo by nutné zákazníky žalovaného, kteří prostřednictvím daného hypertextového odkazu obešli zavedená omezující opatření, považovat za novou veřejnost, kterou nositele autorských práv nebrali původně při udílení svolení k prvotnímu sdělení v potaz. V takovém případě by tedy i *framing* mohl spadat pod pojem „sdělování veřejnosti“ v souladu s čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES.

Nové rozhodnutí SDEU ve věci C-392/19

Shrnutí původního sporu

V dané věci se SDEU zabýval předběžnou otázkou německého Spolkového soudního dvora, který řešil spor mezi VG Bild-Kunst (VGBK) (organizace kolektivní správy autorských práv v oblasti vizuálních umění v Německu) a Stiftung Preußischer Kulturbesitz (SPK) (německá nadace provozující digitální knihovnu pro potřeby kultury a vzdělávání, která spojuje německé kulturní a vědecké instituce).

Předmětná digitální knihovna provozovaná ze strany nadace SPK obsahuje odkazy na digitalizovaný obsah ukládaný na internetových portálech dalších institucí, přičemž samotná digitální knihovna uchovává pouze náhledy na tento obsah ve zmenšené podobě.

Organizace VGBK při své činnosti podmiňovala uzavření licenční smlouvy o užívání svého katalogu

děl ve formě náhledů s nadací SPK vložení takového ustanovení, podle něhož se nadace SPK měla zavázat při užívání předmětných chráněných děl uplatnit účinné technologické kroky proti tomu, aby třetí osoby prováděly *framing* náhledů těchto chráněných děl nebo předmětů ochrany, které se zobrazují na internetových stránkách předmětné digitální knihovny.^[4]

Nadace SPK považovala takovéto smluvní ujednání za nepřiměřené, a proto podala k zemskému soudu v Berlíně žalobu, kterou se domáhala určení, že organizace VGBK je povinna poskytnout nadaci SPK uvedenou licenci i bez tohoto smluvního ujednání. Spor se postupně dostal až k německému Spolkovému soudnímu dvoru, který v této souvislosti podal k SDEU předběžnou otázku, zda vložení díla, které je se svolením nositele práv dostupné na volně přístupných internetových stránkách, na internetové stránky třetí osoby, uskutečněné prostřednictvím *framingu*, představuje sdělování díla veřejnosti, pokud k tomuto sdělování dochází pomocí obcházení ochranných opatření proti *framingu*, která přijal nebo požadoval nositel práv.

Argumentace SDEU

SDEU v tomto svém rozhodnutí navázal na svou již ustálenou judikaturu, tj. poukázal na skutečnost, že technika *framingu* využívá k sdělování chráněných děl stejnou technologii, která byla použita již při původním sdělení díla (tj. internet) a zároveň, že touto technikou obecně nedochází ke sdělování díla „nové“ veřejnosti (pořád se jedná o ty samé uživatele internetu).

SDEU však zároveň poukázal na rozdílné skutkové okolnosti daného případu. Předcházející judikatura totižto vycházela ze zjištění, že přístup k dotčeným dílům na domovských internetových stránkách nepodléhá žádným omezujícím opatřením, tj. nositele práv v předcházejících případech nepřijali ani nepožadovali žádná takováto opatření, a tudíž již od počátku se za veřejnost museli považovat veškerí uživatelé internetu.

V nově posuzovaném případě však nositel práv již od počátku podmiňoval případné poskytnutí licence uplatněním omezujících opatření proti *framingu* a aktivně se snažil omezit okruh uživatelů, kteří k jeho dílu získají přístup. Obcházení těchto omezujících opatření a zveřejňování chráněného díla na internetových stránkách třetí osoby prostřednictvím techniky *framingu* tak musí zákonitě znamenat, že předmětné dílo je sdělováno veřejnosti, kterou nositel práv původně nebral v potaz, tj. veřejnosti „nové“. SDEU tedy uzavřel, že v tomto případě lze *framing* považovat za sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES.

SDEU v uvedeném rozhodnutí dále správně uvedl, že opačný, než výše uvedený přístup by mohl znamenat zakotvení pravidla vyčerpání práva na sdělování (srov. Rozsudek SDEU ze dne 07.08.2018, sp. zn.: C-161/17). Takové pravidlo by pak nepochybně bylo v rozporu s čl. 3 odst. 3 směrnice 2001/29/ES, dle kterého se autorská práva nemůžou vyčerpat žádným sdělením veřejnosti nebo zpřístupněním veřejnosti.^[4] V důsledku uvedeného by přitom mohlo dojít k tomu, že nositelé autorských práv by ztratili své právo požadovat za užití jejich díla přiměřenou odměnu, a tudíž i možnost svá díla komerčně využívat.

Závěr

Předmětný rozsudek SDEU ve věci VG Bild-Kunst v. Stiftung Preußischer Kulturbesitz lze považovat za určitou snahu Soudního dvora o vyvážení zájmů nositelů autorských práv a internetových uživatelů, kdy v důsledku tohoto rozhodnutí mají nositelé autorských práv možnost omezit, do jaké míry budou jejich díla dále zveřejňována na internetu prostřednictvím techniky *framingu*.

Pokud se tedy nositel práv k chráněnému dílu rozhodne zamezit výše uvedenému (*framingu*), může přistoupit k přijetí omezujících opatření, případně požadovat přijetí těchto opatření od nabyvatelů

licencí přímo v textu licenční smlouvy, přičemž se však zároveň musí jednat o omezení prostřednictvím účinných technologických prostředků.

Jak přitom dále vyplývá z předmětného rozsudku SDEU, za účelem zaručení právní jistoty, jakož i řádného fungování internetu lze za takovéto účinné technologické prostředky považovat pouze technologické prostředky ve smyslu čl. 6 odst. 1 a 3 směrnice 2001/29/ES, tj. prostředky, prostřednictvím kterých je použití chráněného díla kontrolováno nositeli práv uplatněním kontroly přístupu nebo ochranného procesu jako je např. šifrování, kódování nebo jiný mechanismus kontroly rozmnožování, který dosahuje cíle ochrany.

Závěrem je pak rovněž vhodné uvést, že technika *framingu* se již v dnešní době považuje za překonanou a od její používání se v praxi upouští. Existují však další (modernější) techniky, které však fungují na podobném principu jako samotný *framing*. Máme tím na mysli především tzv. *inline frame*, který *framing* nahradil, a který rovněž umožňuje umístit odlišný internetový obsah (zdroj) nebo internetovou stránku na internetovou stránku (obrazovku) uživatele, který pak obdobně může nabýt dojem, že si ve svém internetovém prohlížeči prohlíží pouze jednu internetovou stránku. Výsledek je tak obdobný, rozdíl však spočívá v provedení, kdy použitím techniky *inline frame* nedochází k rozdělení obrazovky uživatele do rámečků, ale k vložení (*embedding*) těchto externích zdrojů přímo do požadované internetové stránky. V kontextu ochrany autorských práv, zejména pak s ohledem na obdobný výsledek použití těchto technik, tak lze usuzovat, že výše uvedené rozsudky SDEU se budou vztahovat i na použití těchto dalších způsobů sdělování autorských děl veřejnosti na internetu.

Mgr. Michal Hašan,
advokátní koncipient

JUDr. Ing. Michal Kuna,
advokát

[Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Koliště 1912/13
602 00 Brno

Růžová 1416/17
110 00 Praha

tel.: +420 543 217 520

e-mail: office@dolezalpartners.com

Zdroje:

- [1] Stanovisko generálního advokáta Macieje Szpunara ve věci C-392/19 ze dne 10.09.2020
- [2] Rozsudek SDEU ze dne 13.02.2014, sp. zn.: C-466/12
- [3] Rozsudek SDEU ze dne 09.03.2021, sp. zn.: C-392/19
- [4] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)